

Estet!

Minden este megjelenő független politikai napilap

II. évfolyam — 130. szám

Kedd

Cluj-Kolozsvár, 1933 június 13

Pusztulás vagy újjászületés felett dönt a londoni világgazdasági konferencia

**Az angol király megnyitó beszédében lelkiismeretes munkára intette a delegátusokat
Sem a leszerelésről sem a nemzetközi adósságok kérdéséről nem lesz szó Londonban**

LONDON. Felfokozott remények és káprázatos külsőségek között nyitották meg a világgazdasági konferenciát a londoni geológiai múzeum dísztermében. A múzeum palotáját kizárólag a konferencia céljaira már hetekkel ezelőtt megkez-

ték átalakítani. Elsőrangú tervezők vezetése mellett mintegy 400 díszítőmunkás végezte az átalakító munkálatokat. A konferenciára közel hetven állam küldöttei a delegátusait. Körülbelül ötszáz delegátus ült le az ülésterembe, hogy

annyi kudarcha fulladt nemzetközi konferencia után még egy utolsó kísérletet tegyenek a világ teljes gazdasági újjáépítésére és a gazdasági világ-háború leszerelésére.

legtöbb delegáció elsősorban politikusokból áll.

Ezek pedig rendszerint nem gazdasági, hanem politikai szempontokból szoktak dönteni.

A konferencia lapunk zártakor rátért a mandátumigazoló bizottság tagjainak megválasztására, majd a konferencián képviselt államok főpasztása következett, amelynek eredménye idáig még ismeretlen. A konferencián képviselt államok fődelegátusainak nyilatkozatai holnap kedden délelőtt kezdődnek és előreláthatólag az egész hetet ki fogják huzni a beszédekkel.

Aranymikrofonba beszél a király

V. György, Anglia királya, a kormány és az egész királyi ház kíséretében érkezett a konferencia színhelyére. A testőrgárda sorfala között vonult be a múzeum palotájába, majd helyet foglalt az emelvényen, ahol arany mikrofon volt felszerelve a beszéd továbbítására. A király, akinek arcán még láthatók a közelmúltban elszünetelt súlyos betegség nyomai, érces hangon kezdett üdvözlő beszédének elmondásába.

— Tiszteletreméltó urak, miniszterek, szenátorok és képviselők! Az angol világbirodalom nevében köszöntöm önöket körünkben — kezdte el beszédét. — Megvagyok győződve róla, hogy valamennyien átérzik a történelmi pillanat fontosságát és fenségét s a legtehezebb igyekezettel azon vannak, hogy velünk együtt újra nyugalmat és békét igyekezzenek teremteni a világgazdaság meghomlított rendjébe. Az önök munkájától függ az egész emberiség legközelebbi jövődjének kialakulása. Ahogy önök végezni fogják a kötelességüket, úgy fog jó, vagy rossz irányba terelődni a legközelebbi jövőnk képe. Meg kell szüntetni azoknak az ellentéteknek, amelyek államok és államok, népek és népek között tálongó szakadékokat hasítottak. A gazdasági háború folytatása végeredményben csak arra vezethet, hogy minden állam áttér a zárt gazdasági önállóságra, ami egyet jelent a világgazdaság fejlődési vonalának végleges megszakításával, a nemzetközi gazdasági és pénzügyi kapcsolatok mai rendszerének rombadatásával és végeredményben az egész mai társadalmi

rend összeomlásával. Hinni akarom, hogy igaz szívet, igaz lélekkel azon fognak munkálkodni, hogy az emberiség feje felől elhárítsák a fenyegető katasztrófát. Ennek a reményében Isten áldását kérem a konferencia munkálataira. Tiszteletreméltó urak, föl a szerencsés munkára!

A király beszédét dörgő tapsviharral fogadták a delegátusok. A beszédet francia nyelvre is lefordították. Utána MacDonald miniszterelnök szólalt fel és részletesen ismer-

tette mindazokat az okokat és előzményeket, amelyek végül a konferencia egybehívását eredményezték. Rámutatott

a washingtoni tárgyalások döntő jelentőségére és hangsúlyozta: ütött a tizenkettedik óra amikor még megfelelő alkalom van arra, hogy a világ felelős tényezői áthidalhassák a súlyos ellentéteket és újra egyenes pályára tereljék a gazdaság és termelés kisiklott vonatát.

Döntő órák előtt

A konferencia tulajdonképpen holnap, kedden kezd meg érdemleges munkáját. Hogy lesz-e kézre fogható eredménye ennek a munkának, vagy pedig a világgazdasági konferencia is éppen úgy pusztában elhangzott kiáltás marad, mint az eddigi konferenciák egytől-egyig a legközelebbi órák alatt hamarosan el fog dőlni.

A jelszó mindenesetre ez: újjászületés, vagy pusztulás.

A konferencia programja a világ-háború befejezése óta feltornyosult valamennyi súlyos problémát felöleli, de sajnos, éppen a két legfontosabb probléma hiányzik a programponctok közül:

Nem fogják tárgyalni, még csak megsem említik a katonai leszerelést és a nemzetközi politikai adósságok kérdését.

Már pedig ezeknek a megoldása nélkül meddőnek ígérkezik a világgazdasági konferencia munkássága is. A napirenden szereplő problémákat

a Népszövetség szakértői bizottsága a következő hat csoportba sorolta:

1. Valuta és hitelpolitika.
2. Árszint.
3. Tőkeforgalom.
4. Kereskedelmi korlátozások.
5. Vámpolitika és kereskedelmi szerződések.
6. A termelés újjászervezése és szétosztása.

A szakértők jelentése szerint mindezek a problémák olyan szoros kapcsolatban vannak egymással, hogy

valamennyi pontra kiterjedő átfogó megoldást kell találni egy közös nemzetközi akció révén. Félmegoldások politikájával nem lehet megoldani a válságot.

TULSULYBAN VANNAK A POLITIKUSOK

Sajnos, a konferencián

nem szakértőké lesz az elsőbbség, hanem a politikusoké. A

BÜNÖS KEZEK GYUJTOGATÁSA OKOZTA AZ AMERIKAI CELLULOID GYÁR FELROBBANÁSÁT. EGY KILÓMÉTER KÖRZETBEN HATALMAS TÜZVÉSZ TOMBOJ. LÁNGESŐBEN MENEKÜLT A LAKOSSÁG

NEWYORK. Amint ismeretes, a Newjersey nordth Arlington-i celluloid gyárban borzalmas robbanás történt. Hat hatalmas épület és egy garázs égett el. A romok alól eddig tíz megszenesedett hullát ástak ki.

több, mint 150 sebesült súlyos égési sebekben fekszik a kórházakban.

A Nordth Erlingtoni újabb jelentések szerint a robbanás katasztrófális méreteket öltött.

Egy kilométeres körzetben hatalmas tüvész tombol.

A meggyullt celluloid mintegy tízeső hullott asszonyokra, gyermekekre és férfiakra. A lakosságon páni félelem tört ki. A vizsgálatot vezető főügyész kijelentette, hogy a robbanás okát személyes gyűlöletben kell keresni. Állítólag a gyár tulajdonosát riválisai már előbb értesítették, hogy ellene egy irtó hadjáratot indítanak, nem rettenve vissza semmiféle eszközöktől, majd meglátják, hogy ki marad győztesként a porondon.

Lerántották a leplet a négyhatalmi egyezmény kulisszatitkairól

A két olajvilágtröszt élet-halálharcától függ a mai emberiség sorsa

PRAGA. A négyhatalmi egyezmény tehát tető alá került. Igaz, hogy egyelőre csak a magas tárgyalások aláírása ékeskedik az egyezményi okmányon és az érdekelt kormányok és parlamentek hozzájárulása hátra van. Dehát a jelek szerint mindez már csak puszta formalitás. A kormányok és parlamentek is hozzá fognak járulni a sokat vitatott tervezet ratifikálásához.

A világ azonban most már arra is kíváncsi volna, hogy tulajdonképpen mi a célja ennek az egyezménynek. Célja? ... talán, ha egy kisse a kulisszák mögé pillantunk, akkor némi világosság derül a négyhatalmi egyezmény előzményeire s az előzmények ismerete nyomán, esetleg majd az egyezmény céljára is következtethetünk.

Egon Erwin Kisch, a kiváló újságíró nemrég meginterjuvotta az amerikai gazdasági élet egyik képviselőjét és nem sokkal később az orosz külkereskedelmi népbiztossá, egyik vezető emberét is. A két interjú

reflektorszerűen világítja meg egyrészt a Hitler-rezsim uralkodására kerülésének okait, másrészt a négyhatalmi egyezmény előzményeit is.

DETTERTING A BAJKEVERŐ

Julius Paddock Graham, az amerikai Standard Oil egyik főembere, a következőket mondotta:

— A német rezsimváltozás sohasem történhetett volna meg Sir Henry Detterding segítségével.

Évtizedes harc előzte meg Detterding e lépését.

Harc a petróleumért. Az amerikai Standard Oil és a Royal Dutch harcolnak a petróleum forrásokért.

Amint tudva van: a Standard Oil a Rockefellerek érdekkörébe tartozó vállalkozás, a Royal Dutch pedig a Henry Detterding vezetése alatt álló Angol-Holland petróleum-tröszt. Detterding sok borsót tört már az orruk alá.

Néhány évvel ezelőtt nicaraguai köröinket zavarta meg egy kis helyi forradalom szításával. Nem sokkal később Mexikóban szervezett ellenünk forradalmat. De ugyancsak az ő keze van bent a Peru-Bolivia közötti kavargásban is. És mindez a petróleumért történik.

Az orosz petróleum források nagy része ugyanis a Royal Dutch koncessziója volt. 1920-ban azonban a szovjet megvonta a koncessziót Detterdingtől és a Standard Oilal kötötték megállapodást. Mit mondtak még?

Attól kezdve Detterding nem nyugszik. Minden eszközt felhasznál arra, hogy a Standard Oilnak kellemetlenségeket szerezzen.

Természetesen, mi sem maradunk tétlenek. Végeredményben sakkjáték ez és hol mi kerülünk felül, hol

Detterdingék. A végleges mattot azonban még nem mondta be egyik fél sem. A játék váltakozó szerencsével tovább folyik.

MI VAN A NÉGYHATALMI EGYEZMÉNY MÖGÖTT?

A szovjet külkereskedelmi ügyeinek vezetője ennyit mondott az újságíróknak:

— Hitlert valóban Detterding segített nyeregbe.

Amióta a bakui petróleumforrások koncesszióját elvettük tőle, tajtékzik ellenünk. Hitlerék nyeregbesegítése révén Németországot akarta elszakítani Oroszország oldalától.

Ez sikerült is neki. Csakhogy a német nagytőke most már látja, hogy voltaképpen töröket fogott Hitlerben. Azok a kereseti lehetőségek, amelyek Oroszországban kínálkoztak a részére, most bezáródtak.

A dolgok természetében rejlő okok miatt a Szovjet másfelé orientálódott. Ezért mesterkedett Detterding azon, hogy

az angol világbiradalom tekintélyének latbavetésével összekovácsolja a négyhatalmi szerződést.

Olaszországban természetes szövet-

séget találtak erre a célra. A revízió mézesmadzagának lobogtatásával pedig nem volt nehéz a németek fantáziáját felkorpácsolni.

A négyhatalmi tervezetnek sem mi egyéb célja nem volt, mint hogy a velünk gazdaságilag barátságos viszonyban élő Franciaországot közelebb hozzák Németországhoz.

Hogy milyen lesz az a négyhatalmi egyezmény, amit kifelé Nagybritánia és Mussolini országa egyenget, de amelyet

a valóságban a Royal Dutch kovácsolt össze, nem tudható.

Az, hogy Franciaország erősen szembefordult az eredeti tervezet szövegezésével és hogy még mindig nem tudtak zöldágra vergődni, amellet szől, hogy Detterdingnek nem lesz valami nagy öröme a négyhatalmi egyezményben.

Amint tudjuk: azóta már valóban tető alá került a négyhatalmi egyezmény, de a francia kormány erőlyes állásfoglalása

alaposan meggyöngyöztette mindazokat a célszavakat és terveket, amelyeket Sir Henry Detterding el akart érni.

Mindenesetre jellemző, hogy milyen hátmögötti gondolatok irányítják a nagy világpolitikai eseményeket.

Eloptá a tanfelügyelőtől a tanári kar fizetését a nagyvárad zsebmetszőbanda

ORADEA-NAGYVÁRAD. Két nappal ezelőtt vakmerő zsebtolvajlás történt a nagyvárad pénzügyigazgatóság pénztáránál. Egy tanfelügyelő a tanári kar fizetését vette fel a pénztárnál, miközben egy zsebtolvaj 40 ezer lejt ellopott a tanfelügyelőtől.

Még mielőtt a tanfelügyelő jelentést tett volna a zsebtolvajlásról, az egyik zsebtolvaj, Jaskovits Sándor máris rendőrkézre került.

Ugyanis egy rendőrtiszt a pénzügyigazgatóság kapujában felismerte az őrtálló Jaskovitsot, akit abban a reményben, hogy esetleg kihallgatásakor sikerül valamivel tettenér-

ni, beszállított a központi rendőrségre. Néhány perccel az elfogott zsebtolvaj megérkezése után megjelent a tanfelügyelő is, aki feljelentést tett a zsebtolvajok ellen.

A kihallgatás során kiderült, hogy

Jaskovits is részes a zsebmetszésben és néhány óra leforgása alatt az egész zsebtolvajtársaság kézre került.

névszerint Macsai István, Zálenszky Vilmos és Áppter Zoltán, valamennyien a kolozsvári rendőrség előtt is ismert zsebmetszők. A letartóztatott zsebmetszőket kihallgatásuk után a nagyvárad rendőrségnek adják át.

Katasztrófális károkat okoz a kolozsvári gazdáknak is a tartós esőzés,

amely a meteorológusok szerint még huzamosabb ideig fog tartani

CLUJ-KOLOZSVÁR. Medárd-napja esőt hozott. Ilyenkor azt tartja a néphit, hogy a Medárd-napi esőt negyvennapig tartó szakadatlan esőzések követik. Az ég csatornáit szüntelenül ontják az „áldást” a földre. Mert sokan áldásnak nevezik a folytonos esőzést. Áldás a termelő gazdának, bosszuság a városi polgárnak.

Ez a cseppfolyós áldás, amelyet ma már a termelők is átkoznak, mert a folytonos esőzések következtében a gabonafélék, vetemények, nagyon megsínylik az időt, sajnos, áldástalanná válik. Ilyenkor június-

ban a gabona, a buza már kalászt hajtott és a gazda már megtette előkészületeit az aratásra. Ma azonban más a helyzet. Egyelőre még gondolni sem lehet arra, hogy a közeljövőben aratni lehessen. Ami természetesen felbecsülhetetlen károkat fog okozni a mezőgazdasági életben.

De nemcsak gabonafélék, termények sínylik meg a sorozatos esőzéseket.

Káros ez a gyümölcstermesztésre nézve is, mert a gyümölcs nem tud megérni.

Gyönyörű e hölgynek lába, sok férfiszem téved rája!

Miért?

Ferdinand 19.
Cluj, Calza Regele,
van topánkaja.
Mert HOFFMANN TÖL

Hol vagyunk még a friss, június-eleji gyümölcsöktől, mert egyelőre még csak a délről hozott gyümölcsöt láthatjuk a piacokon.

A Medárd-napi néphitét a tudomány részben igazolta s most már nagy a valószínűsége annak, hogy szép napunk egyelőre nem igen lesz. Ezt ugyan még nem lehet bizonyosan tudni, mert jelentések még nem számolnak be arról, hogy

ciklonszerű jelenségekkel állunk-e szemben, amely esetben rövidesen szép napokra virradhatunk

és megindulhat a szabadfürdőzés gyöngyölete. A másik lehetőség — a meteorológusok szerint — az, hogy Monzum-széllel állunk szemben, s ha ez forog fenn, úgy

a hosszabb ideig tartó esőzésekre el lehetünk készülv.

Nagyon valószínű, hogy az utóbbi esettel állunk szemben.

Az esőfelhők makacsul kitaranak felettünk s így eltehetjük fürdőruhánkat és nyári alkalmatosságainkat, mert arra nem lesz egyelőre szükség.

— ÁRVIZVESZEDELEM FENYEGETI KOLOZSMEGYE LA-KOSSÁGÁT. A kolozsmegyei esendő jelentése szerint a környékbeli falvak népét az utóbbi napokban ismét árvízveszelem fenyegeti. A szántóföldek annyira elázta, hogy nemesak dolgozni de járni sem lehet rajta. Az idei gabonatermesztésben előreláthatólag máris nagy kár mutatkozik. A kolozsmegyei országot Solyomkőnél annyira elázott, hogyha még egy-két napig így tart az esőzés, akkor az autóbushzforgalmat ezen a vonalon be kell szüntetni.

— Kizárták a német és olasz munkásság képviselőit a munkaügyi konferencia bizottságaiból. A genfi nemzetközi munkaügyi konferencián a munkások titkos ülésén viharos összeütközésre került a sor, egyrészt a német és olasz másrészt a többi munkaképviselők között. A konferencia elnökségének indítványára a német és olasz munkásság képviselőit kizárták az összes nagybizottságokból.

— Véres összetűzés a megcsalt férj és a házibárát között. Magyar-derze községben Szabó János 24 éves gazdálkodó elcsábította Kiss Péter feleségét. A férj gyanút fogott és egy alkalommal rajtaütött a szerelmeseken. A megzavart enyegés botrányba fulladt. Kiss Péter botjával ütni kezdte ellenfelet, aki erre felkapott egy vashál való hamu tartót s betörte vele a férj fejét. A verekezés a Nagy-uton folytatódott, ahol csak a szomszédok erőlyes közbelépésére sikerült az ellenfeleket egymástól szétválasztani.

Nyáreleji krónika

az új divatról, a szigorú apáról s a kenyeret és cirkuszt élvező csavargóról

CLUJ-KOLOZSVÁR. Mulik a tavasz, nemsokára nincs többé. Ugy értem, ebben az évben vége. Elrepül. Eltűnik. Zivatarai, napokig tartó zuhogó esővel észrevétlenül tovaszáll.

Pedig csunyaságai ellenére is szép volt ez az időszak. Kellemetlen és kellemes. Valahogy a ritkán tündöklő napsugarakban leledzett valami szépség, összhang, költészet... Valami édes, lusta melegség. Ami olyan kimondhatatlanul gyönyörű érzést élesztett szívünkben, mint például a szerelem...

De most már minden megváltozik. Megváltozott. Az ucca képe is. Csak tessék megszélesíteni. Hogy itt a nyár. Hogy a férfiak kiskabátban sétálnak szürkületkor a kórzon. És a nők ugyan csak kiskabátban sétálnak. Nem ugyanugy. Nem Marlene-módra. Hanem egy nagyon csinos ruhaösszetételben. Sima angol szoknyában és boleróban. Tavaszi kabát nélkül.

Apropó... A divatról és nyárról csevegtünk. Hát akkor beszéljünk az új nyári divatról. Amelyik régi, kedves emlékeket újít fel.

Már nemsokára sutba kerül a boleró. És jön az antik csipke, páncélfűző, turnír, pórsinór és puffos ujjak divatja. Mert Párisban így döntöttek. Hogy ne sze neked divat, mars vissza ötven esztendővel!... Amit nagyanyáink viseltek hajdanában, az jó a fiatal nőknek is. Igaz?

Igaz...

Csak... valamire roppant ügyelni kell. Nehogy az akkori szokások is viszatérjenek. Mert egy hírneves angol professzor művében furcsa megjegyzéseket olvastunk. A nők félszázaddal ezelőtti szokásairól ugyanis. Hogy páratlan eleganciával öltözködtek. De keveset sportoltak. Keveset fürödtek. És még kevesebbet mosakodtak.

Nagy baj a mosdatlanság. És bűn is. Olyan bűn, amelyik némelykor botrányt is okoz. Mint tegnap a Ferenc József-uton, a német konzulátussal szemben történt.

Egy ház előtt sokan gyülekeztek. Feketeruhás asszonyság sikoltózott kétségbeesetten.

— Rendőr!

— Örült!

— Kegyetlen gyilkos!

— Rendő-ör!!!... Jaj!... Na jöjjön már!... Gyorsan, mert megöl!

És rohamlépésben érkezett a rendőr. Beszaladt egy lakásba. Ahol gladiátorformájú apa somfavezzővel kísért árvényt szerezni apai jogainak. Tizenhárom-tizenéves kisleánykáján. Amióta a gyermek mosdatlanul akart templomba indulni.

... Ezért volt a skandalum. A szigorú apa ült, a kisleány zokogott s az anya sikoltózott. A rendőr pedig hamarosan rendet teremtett. Szétszlatta a kíváncsiak tömegét. És elment. Mint mindenki.

Kivéve egy csavargót, aki a kapu előtt maradt. Málékenyeret majszolt és elégedetten vigyorgott. Volt oka, miért. Végigélvezte mindazt, amit egykor a nép követelt: A kenyeret és cirkuszt...
Borzó László.

Regi ékszeret **Orinw** hoz vigye a fő-
tört aranyat postával szem-
ben mert itt fizetnek a legtöbbet érte

SPORT

A Fradi könnyen győzött a Románia ellen

Ferencváros—Románia 4:0 (1:0)

CLUJ-KOLOZSVÁR. A Fradi a következő csapattal állt ki: Háda, Korányi, Papp, Lyka, Bukovi, Lázár, Tancos, Turay, Sárosi, Kovács, Kohut.

A Romania felállítása: Chendrean, Dóci, Krieschoffer, Felecan, Criza (Muresan), Farcas, Chendrean II., Coborzean (Moldován), Pop, Munteanu, Capusan.

Az üdvözlések után a Romania selyemzástól nyújt át a Fradinak, mire ezek zöld selyemszállagon fehér virágcsokrot adnak át a Romániának.

A játék a Fradi támadásaival kezdődik, majd a Romania is szóhoz jut, de a csatárok rettenetesen lusták, alig mennek labdáért. A Ferencváros szebbnél-szebb akciókat vezet, de a 16-oson belül mindent túl kombinálnak. A gyenge, de helyezett lövéseket pedig Chendrean kapus csodával határos módon hárítja el.

A 14. percben Sárosy erős lövését a kapufa menti, míg egy perccel később Sárosy átadásnak szánt labdáját Felecan elhibázza és védhetetlenül saját kapujába lövi. Az öngól erősen demoralizálja a Romániát, de szerencsére a közvetlen védelem jól áll a lábán és minden támadást visszaver.

A második félidő elején a Fradi kissé erősebben rákapcsol. A 6. percben Kovács kapufát löv, majd

Kohut bombáját Chendrean szépen védi. A 11. percben Kovács végre megszerzi az első Fradi által lött gólt gyönyörű bomba lövéssel. A 15. percben a Romániának biztos gól helyzete adódik. Chendrean II. kicselezi a Fradi védelmét és pontosan kapu elé ad. Háda kifut, de Moldován fejese az üresen álló kapu fölé megy el. A 19. percben Sárosy nagy lövése közvetlen a kapuléc alatt süvit a Romania hálójába. A 30. percben Sárosy a kapufát találja meg, egy perc múlva Kohut ugyanezt megismétli. A 44. percben Tancos hatalmas bombája felső kapulécra lövi a gólvonal elé vágódik le, a befutó Kohut aztán egy lépéssel befejezi.

A Fradi játéka látszott, hogy erejét az U. ellen tartogatja. Legjobb emberük Sárosy és Kohut volt. A Romániában a bekkpár volt igen jó. Chendrean kapus olyan bravuros védést produkált, amilyent Kolozsváron még nem láttunk, igaz, hogy a szerencse is mellé szegődött. Jó volt még Farcas is.

Kornerarany 4:2 a Fradi javára. Milivoi jól vezette a mérkőzést.

A mai Universitatea elleni játék 6 óra 40 perckor kezdődik és igen érdekesnek ígérkezik.

KMSc—Nagynyed, 6:1 (2:0). Góllövők Geczó (4), Bakos III. és Káli, míg a NTK részéről Maxim.

Visszaállították Magyarországon a gyűlésjog szabadságát

BUDAPEST. A magyar kormány rendeletet adott ki, amely így szól:

A gyűlekezési jogról szóló 11.004/1931. M. E. számú rendeletet felfüggesztő 4980/1931. M. E. és 1570/1933. M. E. számú rendeletben kimondott tilalom alól az országgyűlésen képviselt politikai pártok részéről zárt helyen tartandó politikai jellegű gyűlések kivételnek.

A rendőrhatalom előzetes engedély megszerzése és a rendőrhatalom

sági felügyelet tekintetében azonban az országgyűlésen képviselt politikai pártok részéről zárt helyen tartandó politikai jellegű gyűlések is az 5481/1914. M. E. számú rendelet 2. paragrafusának rendelkezései alá esnek.

Felvonnások, körmenetek tartása további intézkedésig tilos és megtartásukat karhatalommal is meg kell akadályozni.

Ez a rendelet azonnal hatályba lép és azt a belügyminiszter hajtja végre.

Tiltás ki az ócskapiacról az új ruházati cikkek árusítását - ezt kéri a várostól a kereskedők

CLUJ-KOLOZSVÁR. A Széchenyi-téri kereskedők, illetve a Széchenyi-téri sátor tulajdonosok az elmúlt napokban tartott gyűlésükön elhatározták, hogy küldöttségileg keresik fel a polgármestert, akit arra akarnak kérni, hogy az életben lévő törvények és rendeletek értelmében tiltsa meg az ócska piacon az új áruk árusítását. Ugyanis rendelet van arra, hogy az ócska piacon csak használt dolgokat szabad árulni, de

egy kereskedő azon a címen, hogy ócska ruhákat és más használt dolgokat árusítanak, kiváltották az iparukat, sátrakat készítették és a sátror részben ócska, részben pedig teljesen új áruval tölték meg.

A piaci sátrak vevőköré főleg a

falusiakból rekrutálódik és azért, mert az ócska piacon a használt ruhakereskedők berendezkedtek mindenféle új áruval.

A Széchenyi-téri sátrásokat érzékeny kiárusítás éri azáltal, hogy az állat- és szénvásár közönsége a Széchenyi-tér helyett az ócska piacon szerzi be szükségletét.

A Széchenyi-téri sátrások az adókból és a közterhekből derekasan kivesszük a részüket és az ócska piacon lévő kereskedők sokkal kevesebb közterhet viselnek s így érzékeny konkurenciát csinálnak a Széchenyi-térieknek.

nem szólva arról, hogy a városnak is kötelessége a piaci sátrások érdekeit megvédeni, mert a piaci sátrak jelentős jövedelmet jelentenek

Kolozsvár pénztárának.

A küldöttség a fenti sérelmen kívül azt is sérelmezi, hogy a Széchenyi-téren

minden szombat délutánonként minden hatósági engedély nélkül hatalmas ócska piacot rendeznek be egyesek.

Ez részben érzékeny konkurencia az új áruk eladásával foglalkozó kereskedőknek, részben pedig esztétikai szempontból sem engedhető meg, hogy

a város központjában rendszerítsék a zsibvásárt.

De a Széchenyi-téri zsibvásáron gyakran kerülnek eladásra olyan lopott dolgok,

amelyeket a tettesek a rendes ócska piacra nem mernek kivinni, de a Széchenyi-téri szombat délutáni zsibvásáron könnyű szerrel értékesíthetik. A Széchenyi-téri kereskedők kíváncsian néznek a polgármester előtti küldöttség útján történő intervenció elintézésére elé.

SZINHAZ és MOZI

MAGYAR SZINHAZ MŰSORA:

Hétfőn este 9-kor: *Tatárjárás*. (Jubiláris előadás. Hetényi Elemér 45 éves színészi jubileuma. Sorozatsz.: 159.)
Kedden este 9-kor: Ünnepi búcsuelőadás: *Erik a buzakalász*. (Operettutdon-ság hetedszer. Az egész személyzet búcsuja. Mérsékelt helyárakkal. Sorozatsz.: 140.)

ÉPÍTŐMUNKÁS-MOZGÓ MŰSORA:

Hétfőn és szerdán délután 5 és 7 órakor: *West-front*.

RÁDIÓ

KEDD, június 13.

Bucuresti. 13: Gramofon. 18: Gramofonzenekar. 20:20: Gramofon. 21: Hehta Aida énekesnő hangversenye. 22:20: Rádiózenekar.

Budapest. 7:45: Torna, utána gramofonlemez. 11: Petőfi Sándor elbeszéléseiből, közben gramofon. 13:05: Kilinyi Erzsébet énekel és Steiner Kató gondolkázik. 14:30: Zenekari hangverseny. 17: „Marcsi szerepel”, elbeszélés. 18: Magyar női vonósnégyes. 19: „A tegnap lirájából”. 19:30: Léway Ilonka énekel. 20: Francia nyelvoktatás. 20:40: Balaton-est. Utána hírek, majd Bura Sándor és cigányzenekarának hangversenye. 24:15: Beethoven: Septett. ap. 20.

— Ujabb reszortváltások a kormányban. Jól értesült helyen szerzett információk alapján közöljük, hogy legközelebb megjelene a királyi rendelet, amely szerint Vajda miniszterenőket ipari és kereskedelmi miniszternek, ugyanakkor Gafencu volt külügyi alminisztert ipari és alminiszternek nevezi ki.

— Életbe lép Ausztriában a hat hónapos általános hadkötelezettség. Winkler osztrák alkancellár egy gyűlésen kijelentette, hogy rövid időn belül megváltozik Ausztria hadserege, a mostani zsoldos hadsereg helyett rendes katonasága lesz, amelyben a szolgálati idő hat hónap lesz. Az alkancellár szerint a jövő évben valósítják meg az új rendszert.

H I R E K

Naptár Junius 13. Kedd. Róm. kath. Anaklét. Prot. Tobias. Görög. Achilina. Izr. Sziván 19. Beháloszcho.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Calea Regele Ferdinand (volt Ferenc József-ut) 64-66. balra.

Jó estét!

NEGYHATALMI PAKTUM.

— Olvasta? Megkötötték a tízéves békepaktumot.

— Igen. Valamennyi nagyhatalom hozzájárult a másik fél leszereléséhez... **KÉPZELETBELI PÉNZ.**

— Hallotta? A londoni világgazdasági értekezlet nemzetközi „képzeletbeli” pénz bevezetéséről tanácskozik.

— Hála Istennek! Végre egy valuta, amiből nekünk is van némi készletünk... **SZÁMTAN.**

— Hány éves vagy, kisfiám?

— Nem tudom pontosan. Anyuka 26 éves volt, amikor születtem és most 24 éves.

NÉMET HUMOR.

— Főnök ur, egy barátja keresi telefonon.

— Honnan tudja, hogy barátom?

— Mert azt mondta, mikor felvettem a kagylót: „Te vagy az, én számár?”... **ANGOL HUMOR.**

— Rendkívül elegáns öltönyöd van. Talán csak nem örököltél?

— Eltaláltad.

— És mit örököltél?

— Ezt az öltönyt...

ÚJ CSELED.

Nagysága: Mondja, Mari, az előző helyen fejezték a gazdát?
 Mari: Csak a nagyságos ur...

— Időjárásjelentés. A budapesti meteorológiai intézet időjárásjelentése szerint hűvösebb idő várható északnyugati szelekkel és helyenként kisebb csapadékokkal.

— **Mária román anyakirályné átutazott Budapesten.** Mária román anyakirályné, aki közel két hónap óta távol van Romániától és Franciaországban, Spanyolországban, majd Afrikában tartózkodott. Bukarestben való hazatérése közben szombat este átutazott Budapesten. A királyné Bécsből jött, ahol néhány napot töltött és megátogatta leányát. Az esti bécsi gyors félórás késéssel érkezett meg félhízenegykor a Keleti pályaudvarra, ahol megjelent Grigorcea budapesti román követ. Palingeanu ezredes, katonai attasé kíséretében. A királyné, amikor a vonat megérkezett Budapestre, már aludt szalonkocsijában, így a követ nem üdvözölhette, hanem hatalmas virágcsokrot küldetett be a királyné szalonkocsijába. Éjfélkor a szalonkocsit hozzacsatolták a bukaresti gyorsvonathoz és az alvó anyakirályné másfélórás budapesti tartózkodás után tovább utazott Bukarestbe.

— Dunába ugrott egy orvostanhallgató. Kovács László 20 éves budapesti orvostanhallgató tegnap délután az Erzsébet-hídról a Dunába ugrott. Kimentették és a Rókusba szállították.

Lengyelország nem ismeri el a négyhatalmi szerződést

VARSO. Paul Boncour francia külügyminiszter jegyzéke, melyet a négyespaktum parafálása alkalmából a lengyel kormányhoz intézett, nem bizonyult alkalmasnak Lengyelország aggodalmainak eloszlatására. Beck lengyel külügyminiszter szombaton a felhivatalos Patügynökség útján nagy feltűnést keltő, éles nyilatkozatban szögezi le a lengyel kormány álláspontját a négyespaktummal szemben.

A lengyel külügyminiszter megállapítja, hogy Lengyelország nem fogja elismerni magára

nézve kötelezőnek semmi olyan döntést, amelyet reávonakozólag a négyespaktum elhatároz.

A külügyminiszter felfogása szerint a négyespaktum a Népszövetség krízisét fogja megindítani, s a lengyel kormány, amikor az szükségének mutatkozik,

ebben állást is fog foglalni.

Abban az esetben, ha a Népszövetségi Tanács működésében visszásságok mutatkoznak, a lengyel kormány kénytelen lesz fenntartani cselekvési szabadságát.

Forradalom fenyeget Görögországban

BELGRÁD. A belpolitikai helyzet Görögországban a jelek szerint válságosra fordult. Szombat reggel óta szigorú cenzúra ellenőrzi a külfölddel folytatott telefonbeszélgetéseket.

A szaloniki-belgrádi telefonvonalon, Görögország egyetlen külföldi telefonvezetékén,

csak üzleti beszélgetéseket lehet folytatni s azt is csak görög nyelven.

Ha valaki politikai témára tereli a beszélgetést, a cenzura azonnal szétkapcsolja a vonalat. Szombaton délelőtt csak annyit lehetett megtudni Belgrádban, hogy **az izgalom egész Görögországot**

ban tetőfokára hágott és hogy a Venizelosz ellen elkövetett merénylet következménye könnyen forradalomra vezethetnek.

A kormány ugyan azt állítja, hogy ura a helyzetnek és hogy **minden forradalmi kísérlettel szemben könyörtelen erővel jár el,**

abból a körülményből azonban, hogy a forradalmi kísérletek lehetőségét a kormány maga is elismeri, a legnyugtalanítóbb következtetéseket kell levonni. A merénylekről most már az is kiderült, hogy nemcsak rendőri, hanem katonai támogatást is kaptak.

Új világrekord a 400 méteres távfutásban.

A néger Luvalles 0.2 másodperccel 46 másodpercre javította az Olimpiai győző Carr világrekordját a 400 méteres távfutásban. Luvalles eredménye sportkörökben óriási feltűnést keltett. Ez a teljesítmény az emberi fizikum teljesítő-képességének a határát meghaladja. Szemtanuk állítása szerint a néger úgy zúgott el a szemlélők előtt, mint valami motorosgép. (Szepes rajza.)

Elsimult a román-bolgár konfliktus

BUCURESTI. Körülbelül négy héttel ezelőtt a bolgár határőrök elfogták bolgár területen Szerb román határőrségbeli őrmestert.

Az őrmester agyonlőtt egy a határon átlépő bolgárt,

aki súlyos sebesülésével még átvonszolta magát bolgár területre. Szerb a halott után ment, hogy annak személyazonosságát megállapítsa,

de közben elfogták.

Azóta számtalan közbelépés történt a bukaresti bolgár követségen keresztül, de a bolgár vezérkar, amely Szerb őrmestert fogva tartotta,

nem volt hajlandó szabadon bocsátani.

Mironescu belügyminiszter két

nappal ezelőtt a kormány felhatalmazása alapján telefonon közvetlenül a bolgár belügyminiszterrel lépett érintkezésbe és

felszólította, hogy 24 órán belül helyezze szabadlábra az őrmestert, mert ellenkező esetben a román csapatok megindulnak Bulgária felé.

Az erőyes intervenciónak meg volt az eredménye, mert a bolgár katonai hatóságok azonnal szabadlábra helyezték Szerb őrmestert és visszakísérték román területre, ahol jelentkezett a hatóságoknak.

— **Hatvanccentiméteres fiatal férj**

— **másfél méteres menyecske.** Érdekessé pár jelent meg házasságkötés céljából a pestszenterzsébeti anyakönyvvezető előtt. A vőlegény, Kuthy István artista, mindössze hatvan centiméter magas, míg a menyasszony, Mitsdörfer Wanda, pontosan egy méterrel magasabb. A városháza előtt nagy tömeg se-reglett össze, amikor az új házaspár eltávozott.

— **Az áldozó serleg bora megölt egy papot.** Különös tragédia játszódott le tegnap Voinesti községben. Busitus Jon lelkes szel. Istentisztelet után néhány kortyot ivott az áldozó serlegben levő borból. Alig érkezett haza, amikor gylomorgórcsokról panaszkodott és csakhamar elvesztette eszméletét, majd rövid, de borzalmas szenvedés után meghalt. A vizsgálat megindult. Azt hiszik, hogy az áldozó serleg megrozsdásodott és az ennek következtében megmérgezett bor megölte a papot.

— **Szobrot kapott a világháború első áldozata.** A franciaországi Albiban szobrot állítottak a világháború első áldozatának, a világháború első áldozatának, Jean Jaurés emlékére. A szobrot vasárnap leplezték le.

— **Tekéző sport.** Leigazolást nyertek a következők: Szatmári Ferenc, Vasas. László István, Augustin Pavel. Biji Gheorg, László István, Ábrahám József, Vonic Aurel, Nagy Gyula, Milresan János, Cali Joan, Vultur-Someseni, Kiss Árpád, Összetartás. Micusan Gligore, Bornemisza Parteni, Végh Jenő, Iris. Molnár János. Stop 12. Bacaluta Ilie, Stop 12. Török Josif, Iris. Vincze István, Remény. Palkó Miklósné, Vigbarát, Brassó. Buicsy István, Palma. Trff Joan, Stop 12. Lupu Dionisie, Iris. 1543 számig. — **Értesítés a pályákról:** Danes István Brassó. No. 17. pályatulajdonos eltávazása miatt engedélyét bevonta.

FURUNCULOL

(kenőcs)

a legjobb szer FURUNCULUS és más KELESEK gyógyítására.

Kapható gyógyszerárban és drogériában

— **Felkérem enyedi, szamosújvári, dési és zilahi vendégeimet,** hogy kolozsvári tartózkodásuk alatt keressék fel a Magyar Színház mellett (v. Malom-uca sarok) bodega-éttermemet, ahol nyári kerthelyiséget is létesítettem. Kitűnő konyha. Különleges enyedi fajborok.. Olcsó árak. Farkas Balázs

KEREKES bácsinál az Erzsébet ut sarkán megkezdődött a színen sőt

FLEKKEN sötét, háromfogásos izle-tes ebéd

20, vacsora **12**

Kellemes kerthelyiség, esténként zene

Az utolsó orkán

(Regény a XXV. századból.)

IRTA: ZOMORA S. JÁNOS

Copyright by „Jóestét!”

(39)

— A him és a kultura. Hiába minden magasba szárnyalás. A him még mindig a földön kuszik. Remegő féreg. Az eltaposástól reszkető parány. Rágódik. Harap. Felfalja egymást. A párázás örületeiben. Vak. Kábult. Nem lát magán kívül mást csak a nőtényt. Csak ezt egyedül. Nőtényt, magának. Kizárólag neki. De hát ő is ilyen. Nincs joga bírálatra. Ő is a nemiség szökőárjában fuldokol és vergődik. Ez kíséri vágya minden pillanatában árnyékként. Mint a bűn mellett a fekete vér. A láva tetején a tikkadtság, amely előnti a szívet. Az agyat. Átok. A hypermodern ember kezében úgy reszket a kultura mint az ősember kezében az a tagló, amivel vetélytársát bunkózza le. A technika örült iramban szökken felfelé. Az ember pedig a vérsége árnyékában marad.

Ezekkel a gondolatokkal lázongott fölényes kulturáltságában.

Nem is tudta, hogy mit mondjon az asszonynak. Érzései feresztjéről szinte leszakadt.

— Nem is tudom elhinni ezt a kegyetlenséget.

— Pedig komoly valóság.

— Hát én segíteni fogok rajta.

— Az is lehet, de elsősoiban ennek az ára én vagyok.

A férfi aggódása felszakadt:

— Hajlandó feláldozni magát?

Az asszony tekintete akaratlaan erősödött. Megtörtlenül:

— Nem fogok összeroskadni.

A férfi szemében hála színesedett:

— Csak ilyennek képzeltem magat.

— Köszönöm. De engedje meg, most nincs időnk egymásnak szépeket mondani. Cselekedni kell. Gyorsan. Más segítség nincs.

A férfi most már magára talált. Az asszony mellett. Felujjongott.

— Igen. Segíteni. Együtt. Csak együtt. Így lehet. Most én is elmondok valamit. Először magának. — Senki másnak.

Magyar most kivett zsebéből egy finom tolkba elhelyezett tenyérben is efferő készüléket. Felpattantotta fedelét. Olyan volt az egész, mint egy miniatűr filmfelvevő készülék a kutatólemezszel.

— Ez a készülék — mondotta — ledönt minden falat előttem. Ilyen még senkinek sincs. Bárhova belátok vele. Bebizonyítom. Nézze!

Magyar készülékét a Mr. Raxert palota irányába állította. Egy parányi csavart beigazított. A kutatólemezeken képek jelentek meg. A Raxert palota parkja. Szobái. Úgy, mintha benne jártak volna.

Minden élt.

A fáknak illata szinte, hogy rájuk szívárgott. Előbük szobrosodott minden.

A falakon keresztül minden mozgás, minden plasztika előtük élt. Minden halk zaj.

(Folytatjuk.)

Égést, moly, rágás. vagy bárminő szakadást, művésziեսu bestoppolom, vagyis eltűn- **HIRSCH** férfiniszabó, Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei No. 15

Miből élnek a kolozsvári munkanélküliek?

Élelmes kölcsönkérők, alkalmi hordárok, reményvesztettek és mindenvárók

CLUJ-KOLOZSVÁR. A leromlott gazdasági viszonyok következtében katasztrófális méretet öltő munkanélküliség két egészen új iparágat termel ki. Az egyik iparág hívei a könnyebbik oldalról fogják föl a munkanélküliség leküzdését. Ezek ugyanis rájöttek arra, hogy a megélhetéshez nem a dolgozás, hanem az ismeretség szükséges s ennek segítségével a munkanélküli könnyűszerrel megélhet. Ugyanis a megélhetés titka abban áll, hogy az illető munkanélküli

mindennap három-négy embert látogat meg az ismerősei köréből.

akiktől munkanélküliségére való tekintettel vagy

néhány lejes kölcsönöket, vagy pedig pénzbeli segítséget kér, amit nagyon kevesen szoktak megtagadni. Így aztán némelyik mun-

kanélküli, aki jól tudja magát adminisztrálni.

sokkal többet keres, mintha munkába állana.

Természetesen ez a fajta főleg a munkakerülő munkanélküliekből kerül ki, akik, ha végigjárták összes ismerőseiket, előről kezdik a névsort.

A másik kategória az, amely munkanélküliségében s dolgozni akar.

Ezek az alkalmi hordárok.

Ma az állomás, a piac és forgalmasabb uttestek tele vannak munkanélküliekből álló alkalmi hordárokkal, akik

néhány lej ellenében vállalkoznak a nehéz csomagok hazaszállítására.

Ezeknek az embereknek a megélhetése már elég nehéz.

Nehéz munkával alig bírnak naponta 15—20 lejt megkeresni,

amely összegből gyakran családot kell eltartaniok. Talán ezek érzik legjobban a munkanélküli sors minden borzalmát.

Ezen a két kategórián kívül van még a munkanélküliségnek egy másik kategóriája is: azok, akik már

munkakedvüket elvesztették s elkieseredetten, minden próbálkozás nélkül várják a válság megoldását.

A munkanélküliség napról-napra katasztrófálisabb méreteket ölt, de azok a munkanélküliek, akikben van egy kis élelmesség, egy kis életrevalóság, még a mai rossz gazdasági viszonyok között is feltalálják magukat s ha nem is kapnak állandó munkát, de a szűkös kenyérrel mégis telelmeskedéssel és becsületes munkával elő tudják maguknak és családjuknak teremteni.

meg, illetve kötelezőleg vállalta. — Madgearu pénzügyminiszter is több ízben

ígérte meg az illetmények rendszeres kifizetését, sőt az elmaradt nyugdíjak részleges kiegyenlítését,

azonban — ugyátszik — az ígéretek nehezen valósulnak meg, legújabbán pedig az az anomália is bekövetkezett, hogy

a májusi nyugdíjakat még június közepéig sem fizették ki a kolozsvári nyugdíjasok egy részének.

Ideje volna már, hogy ezek az elviselhetetlen állapotok megszűnjének s a szegény, elgyötört nyugdíjasok sürgősen megkapják legalább május havi illetményeiket.

— Befejezték a román—magyar kliring-egyezmény tárgyalását. A román—magyar kliring-egyezmény tárgyalására vonatkozó tárgyalások néhány nappal ezelőtt megkezdődtek Bukarestben. A tárgyalások befejezést nyertek s a megállapodás szövege rövidesen nyilvánosságra kerül.

— A Magyar Nemzeti Bank elnöke a londoni világgazdasági értekezletről. Popovics Sándor, a Magyar Nemzeti Bank elnöke nyilatkozott a londoni nemzetközi konferenciáról, amelyet a közeli napokban nyitnak meg. Popovics szerint három probléma szorul sürgős megoldásra: a forgalom szabadságának helyreállítása, a súlyos adóssághoz való enyhítés és a pénzügyi válság mennyi országban való stabilizálása. Szerinte a londoni értekezlet az utolsó kísérlet arra, hogy a gazdasági élet természetes alapjait visszaállítsuk. Arról van szó, sikerül-e a jelenlegi tőkés gazdasági rendet megtartani, mert ellenkező esetben olyan zűrzavar következne, amely a jelenlegi világrand összeomlását vonná maga után.

Lapunkban hirdetni, biztos siker!

Chémia csodája!

Ami ma kék, zöld, sárga, holnap gránátpiros vagy más divatszín is lehet; pénz, gond nem kell sok hozzá, mert sikerrel fest és tisztít ruhákat a

Czink-gyára

Panasz és méltatlankodás a nyugdíjfronton

Elmaradt illetményeik kifizetését sürgetik a kolozsvári nyugdíjasok százai

CLUJ-KOLOZSVÁR. A „Jóestét!” legutóbbi száma foglalkozott a kolozsvári nyugdíjasok sérelmes ügyével, akik közül a pünkösdi ünnepek előtt csak az A—O betűvel kezdődő nevek kapták meg a 3000 lejen aluli májusi nyugdíjukat, míg a P kezdőbetűsöktől végig a többiek az ünnepek után sem jutottak várvavárt multhavi illetményeikhez.

A pénzügyigazgatósághoz érkezett fizetési rendelet és az illetékes körök ígérete ellenére még ma is reménytelenül várnak a legnagyobb munkanélküliek között élő állami nyugdíjasok, özvegyek és árvák a multhavi jogos illetményeik kifizetésére s kétségbeesve álldogálnak a bezárt nyugdíjpénztárak előtt, amelyeknek ajtajára ezt a rideg, elutasító feliratot függesztette ki a pénzügyigazgatóság: „Idegeneknek tilos a bemenet!”

Ez az érthetetlen intézkedés teljesen ellenkezik az igazságosság és

méltányosság elveivel, amelyeket pedig

az állam lerongyolódott, éhséggel küzdő volt tisztviselőivel szemben pontosan be kellene tartani.

Mert a nyugdíjasok egy részét önkényesen kifizetni még az ünnepek előtt, a többi száz és száz nyugdíjasnak pedig még ünnepek után sem fizetni az elmúlt havi illetményt, okszerűtlen és felháborító eljárás, amit nem lehet azzal az egyszerű száraz kijelentéssel mentetni, hogy

rendelet van ugyan a további kifizetésekre, de pénz — az nincs.

A jelenlegi rezsim volt pénzügyminisztere, Mironescu annakdejjén éppen azzal nyerte meg az ország lakosságának, főleg az elégedetlen tisztviselőknek és nyugdíjasoknak a rokonszenvét, hogy a jogos illetmények, tisztviselői fizetések és nyugdíjak pontos kiutalását ígérte

Ötszörösét fizeti büntetésként az illetékeknek, aki e hó végéig elmulasztja bemutatni lakbérszerződését a pénzügynek

CLUJ-KOLOZSVÁR. Az adóki-
veléseknél minden háztulajdonos,
amint ismeretes, be kellett, hogy
mutassa a lakbérszerződéseket.
Kellott ez azért, hogy a bérbeadó
és a bérlő közötti anyagi, vagyis
bérmeg egyezés

hivatalos bizonyosságul szol-
gálgjon az állam által a kules-
szerinti adómegállapításnak.

A pár év előtti helyzet az volt és
lakbérleti szerződés egyik pontja
azt a jogot biztosította a bérbe-
adónak, hogy a bérlő fizette a
szerződéssel járó költségeket
és természetesen a közüzemi
díjakat is, nem is szólva a vil-
lany és vízdíjról.

Ma már azonban lényegesen
megváltozott a helyzet.

A lakó csak akkor bérlő ki a
lakást, ha a lakbérösszege ki-
vül minden más összegből men-
tesül, vagyis egyszerűen azt
akarja, hogy a megalkudott
bérlő befizelje az összes mellék-
díjakat is.

A lakóknak ez a passzív rezis-
tenciája groteszk helyzetet terem-
tett a lakbérleti szerződések ille-
tékezési ügye körül.

Ugyanis a házigazda, miután la-
kója a lakbérleti szerződések

illetékeztetését igen sok esetben
nem volt hajlandó vállalni,

különösen a külvárosokban az ugy-
nevezett „proletár” viskótulajdo-
nosoknál az a helyzet állott elő,
hogy

a háztulajdonos nem egész év-
re, hanem három vagy egy hó-
napra csinált szerződést lakó-
jával, költségkímélés szem-
pontjából.

Vagyis meg akarta spórolni az ille-
tékeztetés költségeit, amely minden
esetre kevesebb egy negyedévre,
mint egy évre.

Ekkörül a naiv kis panama körül
azután

igen kiadós kellemetlenség kö-
vetkezett be.

Az ugyanis, hogy miután ezek a
szerződések voltaképp arra valók
voltak, hogy illetékeztetésük az
adó megállapításánál alapul szol-
gálgjanak.

automatica meghosszabbodtak
azzal, hogy a lakó tovább la-
kolt a bérbeadónál, mint

amennyi időről a szerződés szólt.
Vagyis nem három, hanem hat hó-
napig és tovább. Igen, de ha to-
vább igénybe vette a bérlő a lakást,

akkor viszont az illetékezte-
tést is meg kellett volna azzal
automatica hosszabbítani, vagyis
lepengetni újabb negyed, fél
vagy egész évre az illetéket.

Tehát akár köttetett újabb szer-
ződés, akár nem.

az illetéket mindenképpen be-
kellett volna fizetni, ha a lakó
bent marad a lakásban.

Miután azonban a háztulajdo-
nosoknak egész tömege nem tett
eleget ezen kirótt kötelezettségé-
nek a pénzügyminisztérium gon-
doskodott arról, hogy

az adóalany emlékező tehet-
ségét és állampolgári kötele-
zettségére való „jóra való rest-
ségét” egy kissé felrisszítse.

Egy kis büntető szankcióval per-
sze. Kimondotta azt, hogy
amennyiben az érdekeit fél

nem tette eleget még június
hóban sem eme illeték köte-
lezettségének, az esetben bü-
ntetésként ötszörösét fizeti
meg az eredeti illeték össze-
gének.

A végső határidő július 1. Ezt
annál is inkább jó lesz emlékezet-
ben tartani, mert bizonyos esetek-
ben alaposan ráfizethet erre a kis
mulasztásra főleg a kis házak tu-
lajdonosa.

Fizetési halasztást kér június 15-ig Románia Amerikától

BUCURESTI. Az egyik fővárosi
esti lap száma megírja, hogy a kor-
mány megbízta Zauceanu megha-
talmazott minisztert, ki az országot
külföldi pénzügyi tárgyalásokban
képviseli, hogy

Romániának június 15-én ese-
dékes és Angliával szemben
fennálló háborús adósságának
törlesztésére kérjen haladékot.

A lap hozzáfűzte értesüléséhez,
hogy a kormány azért kérte a ha-
ladékot, mert bevárja a londoni
konferencia tanácskozásának ered-
ményét, amely a háborús adóssá-
gok kérdésében is állást foglal.

A fővárosi lap híradása nyomán
a külügyminisztérium azonnal cá-
foló közleményt tett közzé, amely-
ben leszögezi, hogy a hír ebben a
formában nem felel meg a való-

ságnak. Romániának Angliával
szemben nincs háborús tartozása és
nincs olyan kötelezettsége, amely
június tizenötödikén volna esedé-
kes. Ezzel szemben tény, hogy

Románia megbízásából Cita
Davila washingtoni román kö-
vet arra kérte az Egyesült Ál-
lamok kormányát, hogy a ju-
nius tizenötödikén esedékes
fizetésekre kérjen haladékot a
londoni világgazdasági konfe-
rencia határozatainak nyilvá-
nosságra jutásáig.

Ezt a román kormány azért kérte,
mert a londoni konferencia egyik
programpontja a háborús adóssá-
gok rendezése és Románia az ott
megállapított feltételek mellett ki-
vánja háborús adósságainak esedé-
kes részleteit fizetni.

Éhségstrájkba kezdtek a Kurtatérén letartóztatott „Halál'égő” tagjai

ARAD A „Jóestét!” megemléke-
zett már arról, hogy Kurtatér arad-
megyei községben a vassárdisták és
a lakosság védelmére kelt csend-
őrök között véres összetűzés tá-
madt, amelynek több sebesült áldo-
zata van.

A súlyos incidens az egész Arad-
megyében fehéborodást keltett és
maga

az aradmegyei főispán, dr. Lá-
zár Ágoston vette kezébe a nyo-
mozás irányítását.

és a sajtó képviselőinek a legkate-
góriusabban kijelentette, hogy

addig, ameddig ül a prefek-
tusi székhelyben, nem tűr meg a me-
gye területén kilengéseket és
mindenképpen garantálja a me-
gye lakosságának személy- és
vagyonbiztonságát.

Hogy ezt kellően dokumentálja is,
mint a kormány aradmegyei expo-
nense utasítást adott az illetékes ha-
tóságoknak, hogy

a letartóztatott diákok ügyét
azonnal terjesszék vizsgálóbíró
elő és a gyorsított eljárás intéz-
kedései szerint járjanak el ve-
lük szemben.

A letartóztatott diákokat azonnal

kihallgatták. A diákok vallomása
szerint

a vassárdisták ugynevezett ha-
llál'égőt szerveztek,

amelynek az lenne a célja, hogy
autóbuszon bejárja az országot és
mindenütt propagandát csináljon
a falusi lakosok között, hogy azok
tömörüljenek Codreanu zászlója
alá. Szerintük ugyanis

meg kell tisztítani az országot
a zsidóktól.

Ezt a vizsgálóbíró előtt is hangoz-
tatták. Vezetőjük a borsai kilengé-
sekkel kapcsolatosan ismert Du-
mitrescu felkész, aki szintén fogság-
ba került Kurtatérén. Eddigi vallo-
másuk szerint

Bejárták Bihar és Turnuszeve-
rin megyéket és most Aradme-
gyén lett volna a sor.

ahol azonban akciójuk nem sike-
rült. Amint értesülünk a letartózta-
tottak

éhségstrájkba kezdettek,

ami azonban — a prefektus sze-
rint — nem hátráltatja az ügy azon-
nali tárgyalását. A rendbontó diá-
kok perének tárgyalása elé a leg-
nagyobb érdeklődéssel tekint nem-
csak Aradmegye, hanem egész Er-
dély lakossága.

LONDONBA UTAZOTT A MA- GYAR PÉNZÜGYMINISZTER

BUDAPEST. Imrédy Béla pénzü-
gyminiszter szombaton reggel fél
két órakor az Orient-expresszsel Lon-
donba utazott. Judik József, a Nem-
zeti Bank képviselője, kísérté utján
míg a másik két magyar fidelegá-
tus Kánya Kálmán külügyminiszter
és Walkó Lajos, előrelátható-
lag csak mintegy tíz nap múlva
utaznak az angol fővárosba.

Elutazásakor tett nyilatkozatá-
ban a miniszter annak a reményé-
nek adott kifejezést, hogy a londoni
tárgyalások eredménnyel fognak
járni s kijelentette, hogy június
végén valószínűleg ismét Budapes-
ten lesz.

— Sztrájkolnak a mozisztárok a
kitiltott kutyáik miatt. Egy holly-
woodi filmgyár telepén az egyik
filmsztár kutyája megharapott egy
színészt. A gyár vezetősége másnap
az összes kutyákat kitiltotta a gyár
telepeiről. A kutyák kitiltása miatt
valamennyi sztár sztrájkbalépett.
Egyik sem volt hajlandó arra, hogy
otthon hagyja kedvenc kutyáját,
amikor filmezik. A sztárok sztrájk-
ja két napig tartott. A két nap el-
telté után a filmgyár gazgatósága
visszavonta a kutyakitiltó rende-
letét.

— Egy új japán művészet. A ja-
pán hadsereg újrendszere gépfegy-
verrel kísérletezik, amely percen-
ként 10—15.000 lövést tud leadni.
A féleletes új fegyver szerkezetét
titokban tartják, csupán annyit
árulnak el a japán lapok, hogy a
golyókat nem szíjjon helyezik el,
hanem forgó hobbán, a forgópisz-
tolyok mntájára.

— Marólugot ivott. Sárközi Zsu-
za Szamos-uccai lakos tegnap
marólugos pálinkát ivott. A hozzá-
tartozók Matache szolgálatos men-
tőorvosért telefonáltak, aki a hely-
színre sietett és első segélyt nyuj-
tott. A beteg nem ment kórházba.

— Ezer méter drótot és százhet-
venöt gerendát loptak Magyargor-
bón. Opris János magyargorbói gaz-
da hetekkel ezelőtt feljelentést tett
a csendőrsőn, hogy ismeretlenek
a falu határában levő birtokáról
1000 méter drótot és 175 gerendát
loptak el. A csendőrség bevezette a
nyomozást, melynek eredménye-
képpen sikerült a tolvajokat Lă-
puste László, Petre Péter, Kertész
György, Ciger György és Kovács
Márton személyében letartóztatni.

— Husmérgezés. Tegnap este a
Str. Sft. Gheorghe 40. szám alatti
házban Bopertus György 36 éves
munkás husmérgezést kapott. A
kihívott mentőorvos segélynyújtás
után a beteget a belgyógyászati kli-
nikára utalta.

— Villanyárammal végezte ki fe-
leségét. A stájerországi Gleisdorf-
ban John Alfonz 25 éves ácssegéd
már régóta viszályban élt idősebb
feleségével. Kedden délután John
lakása kertjében drótot dobott a
villamosvezetéken keresztül és ma-
gához hivatva 2 éves kislányát. Fe-
lesége rosszat sejtett és odasietett.
Ebben a pillanatban a férj a drótot
az asszony nyakába dobta, aki fér-
jébe és gyermekébe kapaszkodott.
A villanyáram mind a háromukat
megölte.

Minden **vasárnap** és **szerda** este folytatódnak a **Wieder Olga** vezetésével és a **Haggibbor** sportklub részvételével rendezett **TÁNCVERSENYEK A REGÁLBAN**

Belépődíj nincs! A verseny győztesei értékes nyeremény tárgyat kapnak!

TÁNCVERSENYEK A REGÁLBAN

KIMONDOTTA A KOLOZSVÁRI ZSIDÓKÓRHÁZ VEZETŐSÉGE A SZABAD ORVOSVÁLASZTÁS ELVÉT

CLUJ-KOLOZSVÁR. A kolozsvári Zsidókórház, amely széleskörű emberbaráti tevékenységét faj- és felekezeti különbség nélkül eddig is a legnagyobb sikerrel és a legodaadóbb orvosi hivatással teljesítette,

most újabb nagyszabású akciót létesít a közönség szélesebb rétegeinek egészségügye érdekében.

A Zsidókórház vezetősége tegnapi ülésében egyhangulag elhatározta, hogy eleget tesz a nagyközönség és a mai napig a kórház keretein kívül működő zsidó orvosi kar régi óhajlásának s ennek megfelelően a Zsidókórház gyakorlatában is meghonosítja a szabad orvosválasztás elvét.

Ez a határozat, amely széles körökben a legnagyobb tetszéssel találkozik, mindazokat az orvosokat, bekapcsolja a Zsidókórház működési keretébe, akik annak megajánlásánál tevékeny részt vettek s azokat az orvosokat is, akik ezen túl a kórház keretein belül is óhajtanak lelkiismeretes működést kifejteni.

A Zsidókórház vezetőségének ez az újabb célszerű akciója

közelebb hozza egyéntleg és testületileg is a gyógyulást kereső közönség legszélesebb rétegeit

is a kórházhoz s emellett a praktikus cél mellett lehetővé teszi azt is, hogy a kórházegyesület anyagi alapja újabb segédforrásokkal fog megerősödni s így a kolozsvári Zsidókórház

eddig humánus és jótékony tevékenységét

még nagyobb felkészültséggel folytathatja.

KÉT FIATALKORUT ÍTÉLT EL A BÍRÓSÁG

CLUJ-KOLOZSVÁR. Négy fiatal, kiskorú leány és egy 16 éves ifjúnok állt ma délelőtt a kolozsvári törvényszék mellett működő kiskorúak bírósága előtt. A négy fiatalleány közül Rozália 17, Erzsébet 18, Mária 17 és Margit 16 évesek. Egyedüli fiuvádolt pedig Á. Gábor, aki még a leányoknál is fiatalabb.

A vád ellenük az volt, hogy ez év május elsején, amikor a szociáldemokrata szakszervezeti munkások szokásos évi gyűlésüket tartották a Magyar Színház előtti térségen, kommunista megbízásból lázító ten dencájú röpcédulákat osztogattak. A fiatalok bírósága a vádlottak vallomása után, melyben ezek mindent tagadtak, kihallgatta mindazokat a rendőrségi tisztviselőket és rendőrközegeket, akik a fiatalok elfogatásánál résztvettek.

Miclea dr. és dr. Saragea ügyvédek védőbeszédei után a bíróság hamarosan meghozta döntését,

amely szerint Á. Gábor és B. Rozáliát bűnösöknek találta és 3-3 hónapi fogházra ítéli, míg a másik három leány vádlottat bizonyítékok hiányában felmentti.

Az ítéletben a felmentett vádlottak megnyugodtak, míg a két elítélt kiskorú ügyvédje révén felebezést jelentett be.

Ausztria számüzte az innsbrucki zavargások vezetőit

Bécs energikusan cáfolja, hogy hajlandó volna kibékülni a hitlerista Németországgal

BÉCS. Azon diákokat és német hitlerista izgatókat, akik résztvettek az innsbrucki zavargásokban, száműzték az ország területéről. Az összes külföldről érkező vonatokat fegyveres rendőrök járják végig és vizsgálják meg az utleveiket.

Az osztrák kormány erőiesen cáfolja azt a hírt, mely szerint Ausztria hajlandó volna a hitlerista Németországgal kibékülni. Az osztrák kormány határozata érteimében Ausztria hadserege a háború után

öltözik először abba az uniformisba, amelyet az osztrák-magyar impérium idejében viselt. Bécs három ezrede ezen alkalomból nagyszabású ünnepélyt rendez. A politikai körökben ezt a tényt Anschlüssen eleni tüntetésnek minősítik. A poroszországi gyűlés szociáldemokrata parlamenti frakciója gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy a szociáldemokraták székhelyét Berlinből Prágába költöztetik át.

Érvénytelené válik a kereskedelmi tanácsos választása is, mert a nagytanács feloszlata küszöbön áll

CLUJ-KOLOZSVÁR. A pénteken lefolyt kereskedelmi tanácsosi választás körül jogászörökben igen érdekes vélemény alakult ki. Arról beszélnek, hogy a választás már a megkezdése előtt az érvénytelenség bélyegét viselte magán.

A kereskedelmi tanácsosi tagság ugyanis épen úgy, mint a többi testületi képviselői tanácsosság (kisebbségi egyházak, tanári testület stb.) tulajdonképpen kiegészítő részei a nagy választott városi tanácsnak. — Most pedig, miután a nagy tanács meg sem alakulhatott,

mert a tagjainak többsége már az alakulás előtt benyújtotta lemondását és a feloszlata minden pillanatban be kell következzen s így a vele összefüggő összes testületi jogszertint tanácsstagok megválasztása a nagytanács feloszlataival egyidejűleg szintén megsemmisül.

A kiírandó új városi tanács választásakor tehát ezeket a jogszertint testületi tanácsosokat is

újából kell majd megválasztani.

A fenti jogi tényállást egy kiváló jogász városi tanácsos fejtegette ki előttünk, aki egyben kijelentette, hogy

a Farcas megválasztása ellen petíciót ad be a helyi revíziós bizottsághoz, amiatt, hogy a szavazók egy tekintélyes részét megakadályozták a szavazatuk gyakorlásában.

El van azonban készülve arra, hogy ezt a felebezést a revíziós bizottság elutasítja.

De a fenti jogi tények után mégis új választásnak kell következni a nagytanács választásával egyidejűleg.

illetőleg tétessék meg intézkedéseket arról, hogy a konverzió törvény kedvezményeit élvezhessék. Ha csak egy mód is van arra, hogy bárki is nyomozó adósságának azonnali visszafizetésétől szabaduljon, az okvetlen hivatkozzék illetékes helyen és formában a törvényre. A bejelentést igen helyes, ha az érdekeltek hozzáértő ügyvéd által eszközlik. Az eljárás erre vonatkozólag teljesen bélyegmentes. Mindenesetre figyelmeztetjük az érdekelteket arra, hogy a konverzió törvény 8. szakasza szerint azok az adósok, akik a törvényben meghatározott kötelezettségük valamelyikének teljesítését elmulasztják, csesnek attól a jogtól, hogy a törvény kedvezményeit igénybe vehessék. E szabály alól alig van kivétel. A bélyegmentes váltók benyújtásának elmulasztása e szabály alkalmazását vonja maga után.

TITULESCU BETEGSÉGE MIATT NEM VEHET RÉSZT A LONDONI VILÁGGAZDASÁGI KONFERENCIÁN

BUCURESTI. A ma kezdődő londoni világgaazdasági értekezleten a román delegáció Titulescu külügyminiszter nélkül vesz részt a tanácskozásokon, mert Titulescunak régi fülbaja kiújult és orvosai tilalma miatt nem utazhatott Londonba. A külügyminiszter tegnap Averescu marsallt tájékoztatta a külpolitikai helyzetről, azután Mirto közlekedési ügyi miniszterrel tanácskozott. Ha Titulescu betegségében nem következik be súlyosabb komplikáció, akkor a külügyminiszter pár napon belül elutazhatik a londoni konferenciára.

ZSEBTOLVÁJLÁS A KOLOZSVÁR —NAGYVÁRADI GYORSVONATON

CLUJ-KOLOZSVÁR. Ma délelőtt vakmerő zsebtolvajlás történt a nagyváradi—kolozsvári gyorsvonaton. Ismeretlen tettes

ellopta a vonaton utazó egyik nőnek a pénztárcáját, amelyben iratokon kívül 6000 lej készpénz volt.

A zsebtolvajlás Csucs és Bánffybirnyad utszakaszon történt. A meglopott nő a bánffybirnyadi rendőrséget értesítette a zsebtolvajlásról s Kolozsvárra való megérkezése után szóbeli jelentést tett az állomás rendőrségén is, ahol ahol írásbeli feljelentését a délután folyamán fogja beadni. A rendőrség a zsebtolvajlás ügyében megindította a nyomozást.

— Fizetésre kerülnek az elmaradt májusi nyugdíjtelmények. Mint megírtuk, a pénzügyigazgatóság felsőbb rendeltre a pünkösdi ünnepek előtt beszüntette a májusi nyugdíjak továbbfizetését. Ma délelőtt felkerestük Velican főpénztárrost, aki kijelentette, hogy halnap legkésőbb holnapután megkezdik az elmaradt nyugdíjak kifizetését.

— Kiesett az ablakból egy Bajza-uccai asszony. Majer Mária 47 éves Bajza-ucca 40. szám alatti lakos tegnap földszinti lakásának ablakát tisztogatta. Takarítás közben az ablakpárkányon megcsuszott és az ucca követére zuhant. Lábát több helyen összezuza.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Hétfőn este 9 órakor:

TATÁRJÁRÁS

Hetényi Elemér jubileuma

Kedden este 9 órakor

Érik a buzakalász

Mérsékelt helyárak

A teljes személyzet bucsuja

Még egyszer a konverzióról

A törvény kedvezményeit bélyegmentesen vehetik igénybe a konverzióra rászorult érdekelteket

CLUJ-KOLOZSVÁR. A „Jóestél” szombati számában megírtuk, hogy mindazon városi adósok, akik a konverzió kedvezményeit igénybe akarják venni, e hó 13-án, vagyis kedden utoljára jelenthetik be ezen jogukat a bíróságnál.

Sajnos azonban, hogy a konverzió igénybevételi módja körül a helyzet teljesen bizonytalan,

amennyiben a törvény végrehajtási utasítása ezideig még nem érkezett meg. Az ügyvédek maguk is tájékoztatlanok az ügy körül s vannak, akik azt állítják, hogy maguk a hitelvezők és nem az adósok kötelesek ajánlatot tenni a konverzióra.

Akárhogy is áll a dolog, mindenkinek azt ajánljuk, hogy minden körülmények között tegyék,